

Модестова Тетяна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов та професійної комунікації, докторант кафедри педагогіки Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, член Української асоціації дослідників освіти (УАДО) (м. Сєверодонецьк, Україна). E-mail: tetyanateacher@gmail.com

Modestova Tetyana Vasyliyva – PhD in Education, Associate Professor of the Foreign Languages and Professional Communication Department, post-doctoral student of the Pedagogy Department, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, member of Ukrainian Education Research Association (UERA) (Severodonetsk, Ukraine). E-mail: tetyanateacher@gmail.com

УДК [37.035:343.91-053.6](477)

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ ПРАВОПОРУШНИКІВ В УКРАЇНІ

Є. Ю. Пліско

Стаття розглядає основні пріоритетні напрямки сучасної соціально-педагогічної роботи, які розпочали формуватися в освітньо-виховному просторі України з проголошенням її незалежності. Визначено основні цінності соціально-педагогічної роботи із неповнолітніми правопорушниками, що базуються на дотриманні нормативно-правової бази країни та міжнародних вимог з організації та влаштування виховного процесу неповнолітніх правопорушників.

Серед основних напрямків загальної протидії злочинності означено: забезпечення належних умов для охорони здоров'я дитини, її навчання, виховання фізичного, психічного, соціального, духовного та інтелектуального розвитку; забезпечення соціального супроводу сім'ї проблемної дитини, який включає соціальне інспектування, соціальне обслуговування, соціальну реабілітацію та іншу соціально-педагогічну роботу.

З'ясовано, що пріоритетом в сучасній державній політиці запобігання та боротьби із протиправною поведінкою неповнолітніх є комплекс організаційно-практичних заходів, пріоритетом якого є профілактика та превентивне виховання дітей та підлітків, направленні на запобігання самої можливості скоєння ними правопорушень. Зазначено основні завдання щодо активізації профілактичної роботи з метою запобігання розповсюдження злочинної поведінки у дитячому середовищі. Визначено рівні

профілактичних втручань, які поділяють на первинну, вторинну і третинну профілактику. Крім того, відокремлено: загальну профілактику правопорушень неповнолітніх; спеціальну профілактику; індивідуальну профілактику.

Ключові слова: *делінквентна поведінка, неповнолітні правопорушники, профілактика, соціальна робота.*

Постановка проблеми. Кардинальні зміни в житті сучасного українського суспільства позначаються на системі освіти та висувають принципово нові завдання для її розвитку і функціонування. На межі ХХ-го та ХХІ-го століть в історії нашої країни реалізувались негативні процеси, наслідок яких порушив зростання дитячої злочинності. Постала необхідність реструктуризації світоглядних пріоритетів вітчизняної системи соціального виховання. Загальні перспективи розвитку освіти на кінець ХХ століття були пов'язані з реалізацією нових принципів демократизації та гуманізації, а сучасні міжнародні концепції виховання поставили особистість дитини в центр педагогічної діяльності.

Аналіз літератури. Теоретичним підґрунтям нашого дослідження стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних педагогів сучасності, присвячені різним аспектам протидії протиправної поведінки неповнолітніх. Проблематика сучасного стану та напрямків соціально-виховної роботи, розробка нової системи виховання, пошук сучасних технологій роботи з неповнолітніми злочинцями були широко досліджені таким науковцями, як: С. Бадьора, О. Бец, В. Васильєва, І. Видріна, П. Вівчар, С. Горенко, Ю. Дмитрієва, Л. Завацька, Є. Кирєєва, Є. Колюшина, В. Кривуша, І. Овчинникова, І. Парфанович, О. Писарева, Н. Постовий, В. Прокошин, В. Фадєєва, М. Фіцула, С. Харченко та інші.

Актуальним для розгляду є: *дослідницькі праці:* Л. Амджадін та О. Гончарук – «Суспільні практики та законодавство у сфері правопорушень неповнолітніх» (Амджадін, 2011), О. Караман – «Соціально-педагогічна робота з неповнолітніми засудженими в пенітенціарних закладах України» (Караман, 2012), Н. Юзікової – «Злочинність неповнолітніх: особливості, сучасні тенденції та заходи запобігання і протидії їй» (Юзікова, 2016); *методичні матеріали:* «Інновації в роботі з ресоціалізації неповнолітніх, засуджених до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі» (Інновації в роботі, 2005), «Методичні рекомендації для працівників центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді щодо роботи з молоддю, яка звільнилася з місць позбавлення волі» (Методичні рекомендації, 2006), «Проблеми протидії злочинності неповнолітніх» (Орловська, 2015) та інша література.

Сучасні дослідники присвячують свої праці обґрунтуванню соціальної роботи з неповнолітніми як окремої педагогічної системи, проводять дослідження напрямів, змісту та технологій педагогічної роботи з правопорушниками, займаються побудовою модерної та ефективної системи протидії й запобігання правопорушенням дітей.

Постановка завдання. Завдання статті – визначити основні сучасні положення, напрямки і пріоритети запобігання та боротьби із протиправною поведінкою неповнолітніх.

Вклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. З отриманням незалежності організація виховно-виправного процесу дітей-правопорушників є одним із провідних напрямів соціальної політики країни. Сьогодні соціальне виховання має своє місце в діяльності правоохоронних органів, установ освіти, школах соціальної реабілітації, ЦСССДМ й інших соціальних служб України.

До основних сучасних способів боротьби із дитячою злочинністю маємо віднести: надання знедоленим дітям (сиротам, безпритульним, бездоглядним) соціальних пільг для їх матеріальної, соціальної й психологічної адаптації у суспільстві; забезпечення проблемних дітей дозвіллям, розробка й впровадження у практику різноманітних комплексів розважально-виховних програм, забезпечення навчання; організація супроводу сімей проблемних дітей, організація профілактики (індивідуальної, загальної) негативних явищ.

Займаючись пошуком вирішення питання «протиправної поведінки неповнолітніх», а також їх ресоціалізації та виховання, Н. Юзікова в своїй монографії «Злочинність неповнолітніх: особливості, сучасні тенденції та заходи запобігання і протидії їй» (Юзікова, 2016), наголошує на історичних, сучасних та перспективних складових, які повинні стати в основу організації державної політики запобігання злочинності неповнолітніх:

– формування мети і завдання, виходячи з достатнього матеріально-технічного забезпечення та надійного кадрового потенціалу, в якому визначальним має бути не молодий вік фахівців (як це стало популярним за останній час), а високий професійний рівень та сформована чітка життєва позиція;

– урахування базових засад політики, зорієнтованих на пріоритетність всебічного забезпечення інтересів дитини, захисту її прав та адресного відповідного гуманного реагування на суспільно небезпечні відхилення у поведінці неповнолітніх;

– інтегрування діяльності соціальних інститутів та агентів соціалізації неповнолітнього не тільки на етапі сьогодення, а й з урахуванням довгострокової перспективи;

– визначення сучасного стану соціального контролю та сприяння забезпеченню його ефективності, враховуючи при цьому послаблення ролі соціальних інститутів у процесі соціалізації молодого покоління;

– урахування сучасної інфраструктури системи запобігання злочинності неповнолітніх з її реальним правовим підґрунтям, а також фінансовим, технічним, організаційним, кадровим, моральним та ідеологічним потенціалом;

– створення надійного, репрезентативного науково-теоретичного підґрунтя стану криміногенної та віктимогенної ситуації у середовищі неповнолітніх, використовуючи для досягнення поставленої мети і завдань надбання науки й техніки та відповідне методичне забезпечення різних напрямків превентивної діяльності у ювенальній сфері (Юзікова, 2016, с. 329).

Ключовою відмінністю сучасної системи соціально-виховної роботи з неповнолітніми правопорушниками в Україні є її соціально-педагогічна складова, яка включає заходи соціальної реабілітації, соціальної допомоги, ресоціалізації, заходи соціальної підтримки та контролю. Мета цих заходів полягає в попередженні повторного вчинення нових злочинів серед неповнолітніх.

Отже, головним напрямком в боротьбі з протиправною поведінкою неповнолітніх виступає профілактика – здійснення комплексу соціально-економічних, адміністративно-правових, виховних, медичних та інших заходів, що запобігають саму можливість скоєння неповнолітніми правопорушень. Це обумовлено розвитком гуманістичних ідей соціального виховання підростаючого покоління в сучасному освітньо-виховному процесі.

Традиційно види (рівні) профілактичних втручань поділяють на первинні, вторинні і третинні. Первинна профілактика правопорушень неповнолітніх спрямована на запобігання формуванню передумов протиправної поведінки в дітей та підлітків, які не скоювали делінквентних вчинків; вторинна – на запобігання формуванню стійкої схильності до протиправної поведінки неповнолітніх, яким властива девіантна поведінка, які вже вчиняли правопорушення або провини некримінального характеру, проте не відбували покарання; третинна – на попередження рецидиву правопорушень осіб, які вчинили злочини та відбувають або відбули покарання. Крім того, у кримінології виокремлюють загальну профілактику

правопорушень неповнолітніх – виявлення та усунення (компенсацію) загальних чинників правопорушень, що впливають на всіх дітей та підлітків; спеціальну профілактику – нейтралізацію специфічних чинників, що підвищують ризик правопорушень окремих груп дітей («груп ризику»); індивідуальну профілактику – виявлення й усунення індивідуальних передумов протиправної поведінки в неповнолітніх, які мають труднощі в соціальній адаптації й виявляють схильність до протиправних дій. Співвідношення цих двох класифікацій профілактичних втручань дозволяє класифікувати предмет профілактики протиправної поведінки неповнолітніх (табл. 1) та визначити функції її суб'єктів (Лютий, 2012, с. 58).

Таблиця 1

Предмет профілактики протиправної поведінки неповнолітніх відповідно до її видів та рівнів

Рівні профілактики	Види профілактики		
	Загальна	Спеціальна	Загальна
Первинна	Чинники, що сприяють поширенню протиправної поведінки серед неповнолітніх узагалі	Специфічні чинники формування протиправної поведінки неповнолітніх груп підвищеного ризику	Передумови протиправної поведінки окремої дитини, яка перебуває в складних життєвих обставинах
Вторинна	Макросоціальні чинники, що призводять до соціального виключення (деадаптації) дітей з девіантною поведінкою	Чинники мікросередовища, що сприяють скоєнню повторних протиправних вчинків неповнолітніми, яким властива девіантна поведінка	Передумови формування стійкої протиправної поведінки неповнолітніх, які вчинили правопорушення
Третинна	Макросоціальні чинники, що заважають реінтеграції осіб, які відбули покарання за скоєні злочини	Чинники мікросередовищ, що заважають ресоціалізації осіб, які відбувають (відбули) покарання	Передумови рецидивів злочинної поведінки неповнолітніх, які відбувають (відбули) кримінальні покарання

Загальна первинна профілактика протиправної поведінки неповнолітніх традиційно належить до компетенції органів державної й

місцевої влади та установ освіти й реалізується у формі соціальних програм, освітніх курсів та окремих інформаційних заходів. Індивідуальну профілактичну роботу з неповнолітніми, які скоїли правопорушення, засудженими до різних форм покарань (і пов'язаних, і не пов'язаних із позбавленням волі), здійснюють правоохоронні органи та установи виконання покарань у формі індивідуальних виховних бесід та заходів контролю. Спеціальна профілактика на первинному і на вторинному рівнях переважно належить до повноважень служб, що в широкому значенні належать до сфери соціальної роботи: служб у справах дітей, притулків для дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді та їх спеціалізованих формувань, психологічних служб в установах освіти. Громадських організацій, що надають соціальні послуги (Лютий, 2012, с. 58–59).

Р. Благута (2008) пропонує наступний розподіл організації профілактики протиправної поведінки неповнолітніх:

- залежно від видів злочинів, що вчинюються неповнолітніми;
- залежно від психологічних типів неповнолітніх.

Як зазначає дослідник: *«Варто проводити профілактику щодо реальних і потенційних делінквентів, неповнолітніх, які вчиняють умисні і необережні злочини. У будь-якому разі запобіжні заходи діятимуть у межах однієї і тієї ж системи. Різним буде лише пріоритет застосування тих або інших засобів профілактики»* (Благута, 2008, с. 112).

Автор приділяє увагу організації індивідуальної профілактики правопорушень неповнолітніх, яка полягає у своєчасному, якомога більш ранньому виявленні осіб, схильних до делінквентної поведінки та проведенні з ними необхідних виховних і психокорекційних заходів (Благута, 2008, с. 111).

Для попередження протиправної поведінки неповнолітніх має бути враховано наступне:

- 1) соціальні умови, що заважають задоволенню потреб дітей, та одразу поліпшення цих умов для самоствердження та самореалізації дитини;
- 2) можливість формування особистих якостей, вмінь і навичок підлітків, необхідних для їх соціальної адаптації в різних життєвих ситуаціях;
- 3) нейтралізація впливу на дітей та підлітків цінностей асоціальних та кримінальних груп;
- 4) компенсація некоректного педагогічного впливу на дітей у сім'ї, у навчально-виховних установах, з боку ЗМІ;

5) посилення соціальних зв'язків підлітків із соціально-позитивними спільнотами та їх залучення до суспільно-корисної діяльності;

6) формування в неповнолітніх внутрішньо особистісних механізмів стримування від протиправних дій та оптимізований зовнішній соціальний контроль за їхньою поведінкою (Лютій, 2012, с. 57).

Для повної та більш комплексної боротьби із дитячою злочинністю потрібні систематичні цілеспрямовані зусилля всіх державних і громадських інститутів. За останні роки склалися стійкі форми зв'язків наукових досліджень і практики виховно-профілактичної роботи. Значно розширилася мережа наукових установ, що займаються дослідженням проблем молоді, укріплена їх база. Проблема неповнолітніх правопорушників займає міцне місце серед всіх напрямків розвитку суспільних наук. Соціологічні дослідження проблем молоді дозволяють працівникам сфери освіти глибоко проаналізувати і осмислити процеси, що відбуваються в молодіжному середовищі при порівняно невеликих витратах сил і засобів.

Аналіз досягнень та розробок вітчизняних дослідників свідчить про те, що виховна та своєчасна робота з неповнолітніми завжди була пріоритетною. Так, для покращення соціально-педагогічного впливу на неповнолітніх, вдосконалення виховної роботи, правовиховної роботи відповідними органами влади та закладами освіти в незалежній Україні повинен неодмінно здійснюватися комплекс організаційно-практичних заходів, які передбачені державною політикою соціального виховання задля зменшення протиправних вчинків неповнолітніх.

Висновки. Отже, державна політика боротьби із правопорушеннями неповнолітніх включає різновид соціально-педагогічних заходів з подолання та врегулювання протиправної поведінки, містить превентивне виховання, яке ґрунтується на трьох рівнях соціально-педагогічної профілактики й передбачає сумісну співпрацю усіх державних і громадських інститутів.

Проаналізоване вище є підґрунтям для подальшого вивчення проблеми соціального виховання неповнолітніх, пошуку оптимальних шляхів вирішення дитячої злочинності в сучасній Україні.

Література

1. Амджадін Л., Гончарук О. Суспільні практики та законодавство у сфері правопорушень неповнолітніх : монографія. Київ : «К.І.С.», 2011. 184 с.
2. Благута Р. І. Профілактика делінквентності неповнолітніх: психолого-правові аспекти: монографія. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2008. 175 с.

3. Інновації в роботі з ресоціалізації неповнолітніх, засуджених до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі : методичні матеріали / за заг. ред. В. П. Лютого. Київ : Державна соціальна служба для сім'ї, дітей та молоді, 2005. 104 с.
4. Караман О. Л. Соціально-педагогічна робота з неповнолітніми засудженими в пенітенціарних закладах України : монографія / Нац. акад. пед. наук України, Н.-д. центр пробл. соц. педагогіки та соц. роботи, Нац. акад. пед. наук України та Луган. нац. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Луганськ : ЛНУ, 2012. 447 с.
5. Лютий В. П. Соціально-педагогічна профілактика адитивної поведінки. *Соціальна педагогіка : теорія та практика*. 2012. №2. С. 54–61.
6. Методичні рекомендації для працівників центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді щодо роботи з молоддю, яка звільнилася з місць позбавлення волі : методичні рекомендації / за ред. О. І. Пилипенка. Київ : Держсоцслужба, 2006. 112 с.
7. Орловська Н. А. Проблеми протидії злочинності неповнолітніх : навч.-метод. посібник. Одеса : Міжнародний гуманітарний університет. 2015. 76 с.
8. Про Загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2016 року: Закон України від 05.03.2009 року № 1065-VI. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1065-17> (дата звернення : 21.06.2018).
9. Про затвердження плану заходів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту щодо профілактики правопорушень серед дітей та учнівської молоді на період до 2015 року: Департамент науки і освіти, Наказ № 888 від 03.08.2012 року. URL : <https://dniokh.gov.ua/?p=2350> (дата звернення 21.06.2018).
10. Про схвалення концепції реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень на період до 2015 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1209-р. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1209-2011-%D1%80> (дата звернення : 21.06.2018).
11. Сбруєва А. А., Рисіна М. Ю., Осьмук Н. Г. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах: навчальний посібник / Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми : Мрія, 2015. 248 с.
12. Юзікова Н. С. Злочинність неповнолітніх: особливості, сучасні тенденції та заходи запобігання і протидії їй : монографія. Дніпро : Біла К. О., 2016. 510 с.

References

1. Amdzhadin, L., & Honcharuk, O. (2011). *Suspilni praktyky ta zakonodavstvo u sferi pravoporushen nepovnoolitnikh* [Public practices and legislation in juvenile delinquency]: monograph. Kyiv: "K.I.S" (ukr).
2. Blaghuta, R. I. (2008). *Profilaktyka delinkventnosti nepovnoolitnikh: psykholohopravovi aspekty* [Delinquency prevention for minors: psychological and legal aspects]: monograph. Lviv: Lviv State University of Internal Affairs (ukr).
3. Liutyi, V. P. (Ed.). (2005). *Innovatsii v roboti z resotsializatsii nepovnoolitnikh, zasudzhennykh do pokaran, ne poviazanykh z pozbavleniam voli* [Innovations in the

- work on resocialization of juveniles sentenced to non-imprisonment]: methodical materials. Kyiv: State Social Service for Family, Children and Youth (ukr).
4. Karaman, O. L. (2012). *Sotsialno-pedahohichna robota z nepovnitnimy zasudzhennyi v penitentsiarnykh zakladakh Ukrainy [Socio-pedagogical work with juvenile convicts in the penitentiary institutions of Ukraine]*: monograph. National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Research Center for Problems of Social Pedagogy and Social Work, National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine and Luhansk Taras Shevchenko National University. Lugansk: LNU (ukr).
 5. Liutyi, V. P. *Sotsialno-pedahohichna profilaktyka adytyvnoi povedinky [Social-pedagogical prevention of addictive behavior]*. *Sotsialna pedahohika: teoriia ta praktyka*, #2, 54–61 (ukr).
 6. Pylypenko, O. I. (Ed.). (2006). *Metodychni rekomendatsii dlia pratsivnykiv tsektiv sotsialnykh sluzhb dlia simi, ditei ta molodi shchodo roboty z moloddu, yaka zvilnylasia z mistu pozbavlenia voli [Methodical recommendations for employees of centers for social services for family, children and young people for work with young people who have been released from places of imprisonment]*: methodical recommendations. Kyiv: State Service (ukr).
 7. Orlovs'ka, N. A. (2015). *Problemy protydiv zlochynnosti nepovnitnikh [Problems of counteracting juvenile delinquency]: educational and methodical manual*. Odesa: International Humanitarian University (ukr).
 8. *Pro Zahalnoderzhavnu prohramu "Natsionalnyi plan dii shchodo realizatsii Konventsii OON pro prava dytyny" na period do 2016 roku: Zakon Ukrainy vid 05.03.2009 roku # 1065-VI [On the National Program "National Action Plan for the Implementation of the UN Convention on the Rights of the Child" for the period up to 2016: Law of Ukraine dated March 5, 2009. No.1065-VI]*. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1065-17> (date of appeal: 21.06.2018) (ukr).
 9. *Pro zatverdzhennia planu zakhodiv Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu shchodo profilaktyky pravoporushen sered ditei ta uchnivskoi molodi na period do 2015 roku: Departament nauky i osvity, Nakaz # 888 vid 03.08.2012 roku [On Approval of the Action Plan of the Ministry of Education and Science, Youth and Sport on the Prevention of Offenses among Children and Students Until 2015: Department of Science and Education, Order No. 888 dated 03.08.2012.]*. Retrieved from <https://dniokh.gov.ua/?p=2350> (date of appeal: 21.06.2018) (ukr).
 10. *Pro skhvalennia kontseptsii realizatsii derzhavnoi polityky u sferi profilaktyky pravoporushen na period do 2015 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30.11.2011 r. # 1209- p [On approval of the concept of implementation of state policy in the field of prevention of offenses for the period up to 2015: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated November 30, 2011 No. 1209-p.]*. Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1209-2011-%D1%80> (date of appeal: 21.06.2018) (ukr).
 11. Sbruyeva, A. A., Rysina, M. Yu., & Os'muk, N. G. (2015). *Istoriia pedahohiky u skhemakh, kartakh, diahramakh: navchalnyi posibnyk [History of pedagogy in charts, maps, diagrams]*. Sumy State A. S. Makarenko Pedagogical University. Sumy: Mriya (ukr).

12. Yuzikova, N. S. (2016). *Zlochynisti nepovnitnikh: osoblyvosti, suchasni tendenciji ta zakhody zapobighannja i protydiv yii [Minority crime: features, current trends and measures to prevent and counteract it]*: monograph. Dnipro: Bila K.O. (ukr).

ОСНОВЫ СОЦИАЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ ПРАВОНАРУШИТЕЛЕЙ В УКРАИНЕ

Е. Ю. Плиско

Статья рассматривает основные приоритетные направления в социальной педагогике, которые начали формироваться в системе образования Украины с провозглашением ее независимости. Определены основные ценности социальной работы с несовершеннолетними правонарушителями, основанные на соблюдении нормативно-правовой базы страны и международных требований по организации и устройству воспитательного процесса несовершеннолетних правонарушителей.

Среди основных направлений общего противодействия преступности отмечено: обеспечение условий для охраны здоровья ребенка, его обучения, воспитания, физического, психического, социального, духовного и интеллектуального развития; обеспечение социального сопровождения семьи проблемного ребенка, которое включает социальное инспектирование, социальное обслуживание, социальную реабилитацию и другую социально-педагогическую работу.

Выяснено, что приоритетом в современной государственной политике предотвращения и борьбы с противоправным поведением несовершеннолетних является комплекс организационно-практических мероприятий, приоритетом которого является профилактика и превентивное воспитание детей и подростков, направленные на предотвращение самой возможности совершения ими правонарушений. Указаны основные задачи по активизации профилактической работы с целью предотвращения распространения преступного поведения в детской среде. Определены уровни профилактических вмешательств, которые разделяют на первичную, вторичную и третичную профилактику. Кроме того, отдельно выделено: общую профилактику правонарушений несовершеннолетних; специальную профилактику; индивидуальную профилактику.

Ключевые слова: делинквентное поведение, несовершеннолетние правонарушители, профилактика, социальная работа.

THE FOUNDATIONS OF SOCIAL EDUCATION OF JUVENILE OFFENDERS IN UKRAINE

Ye. Yu. Plisko

The paper considers priority trends of the modern social and educational work, which began to develop in the educational space of Ukraine with the proclamation of its independence. The author defines the core values of social and pedagogical work with juvenile offenders, which are based on compliance with the regulatory framework of the

country and international requirements for the organization and the organization of educational process of juvenile offenders.

The following key directions of general counteraction to crime are defined in the article: ensuring of appropriate conditions for the protection of the child's health, his education, upbringing, physical, mental, social, spiritual and intellectual development determined, social support, family problem child, which includes social inspection, social care, social rehabilitation and other social and pedagogical work.

It is clarified that the priority in contemporary public policy of preventing and combating unlawful behaviour of minors is a complex of organizational and practical measures, the priority of which is prevention and preventive education of children and adolescents aimed at preventing the possibility of committing offences. The main task of the intensification of preventive work is to prevent the spread of criminal behavior among children. The author characterizes the levels of preventive interventions, which are divided into primary, secondary and tertiary prevention. In addition, the author separately singles out the following: general juvenile delinquency prevention, special prevention, individual prevention.

Key words: Delinquent behavior, juvenile offenders, prevention, social work.

Пліско Євген Юрійович – докторант Донбаського державного педагогічного університету, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти та соціальної роботи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов'янськ, Донецька обл., Україна). E-mail: pliskoej@ukr.net

Plisko Yevhen Yuriiovych – Ph.D. in Pedagogy, Associate Professor of the Department of Preschool Education and Social Work at the Donbas State Pedagogical University (Sloviansk, Donetsk region, Ukraine). E-mail: pliskoej@ukr.net